15

ගැටවරවියේ පසුවන පාසල් සිසුන් මත්ද්‍රව්‍යවලට ඇබ්බැහිවීමට බලපාන මනෝ සාමාජීය සාධක පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

පූජ්‍ය කළුබෝවිටියන සෝරත හිමි

හැඳින්වීම

මත්ද්‍රව්‍ය (Drugs) පොදු ව්‍යවහාරයේ යෙදෙන පදයකි. මත්වීමක් ඇති කරන ඕනෑම රසායනයක් සඳහා ඒ සඳහා භාවිත වේ. බොහෝ විට මෙය යෙදෙන්නේ ස්නායු පද්ධතිය අවපීඩනය කරන රසායන සඳහා වුවද, උත්තේජයනක් හෝ මනෝ විකෘතිය ස්වභාවයක් ඇතිකරන රසායන සඳහා යෙදෙන අවස්ථා ඇත. රෝගයක් සමනය කර ගැනීමට මත්ද්‍රව්‍ය වශයෙන් හඳුන්වන දෑ භාවිතයට ගනී. එමෙන්ම ස්නායු පද්ධතිය ප්‍රබෝධයක් ඇති කරන සහ මනුෂ්‍ය ශරීරයේ යම් කිසි උත්තේජනයක් ඇති කිරීමට සමත් වන ද්‍රව්‍ය මත්ද්‍රව්‍ය ලෙස හඳුන්වයි. බොහෝ විට රෝගී තත්වයෙන් පෙළෙන මිනිසාට එම රෝගී බවෙන් මිදීම හෝ සුවපත් වීමේ අරමුණ ඇතිව වෛද්‍යවරුන් විසින් මත්ද්‍රව්‍ය ගණයට අයත් විවිධ රසායන වර්ග නිර්දේශ කරනු ලබයි.

පුද්ලයෙකු මත්ද්‍රව්‍ය සඳහා ඇබ්බැහිවීමට විවිධ සාධක බලපානු ලබයි. ප්‍රධාන වශයෙන් මනෝ සමාජීය සාධක ඒ අතර

ප්‍රධාන තැනක් ගනී. අධ්‍යාපනය ලබන වයසේ පසුවන දරුවන් ඉතා දරුණු ලෙස වර්තමානය වන විට මෙහි ගොදුරක් බවට පත් වී හමාරය. ඕනෑම දෙයකට පහසුවෙන් ඇබ්බැහි වන වයස් සීමාවක් වන මෙම කාලය තුළ දරුවා පිළිබඳ අධි අවධානයේ පසුවීම මෙහිලා ඉතා වැදගත් වන්නකි. දෙමව්පියන්ගේ කාර්ය බහුල ජීවන රටාව තුළ දරුවා පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම, ආදරය දැක්වීම ආදී මානව හැඟීම් දැනීම් පිළිබඳ සංවේදී පුද්ගලයෙකු ලෙස නිර්මාණය නොකිරීම නිසා සමවයසේ පසුවන මිතුරන්ගෙන් හෝ වෙනත් පාර්ශවයක් මඟින් දරුවන් මෙම මත්ද්‍රව්‍යවල වාහකයන් බවට පත්ව ඇත. මෙහිලා බලපාන ලබන ප්‍රධාන සාධක අසුරෙන් ගැටවරවියේ පසුවන සිසුන් මත්ද්‍රව්‍ය කෙරෙහි යොමුවීම සඳහා බලපාන මනෝ සමාජීය සාධක නියැදියෙන් ලබාගත් දත්ත මත පදනම්ව පැහැදිලි කරනු ලබයි.

පර්යේෂණ ගැටලුව

ගැටවරවියේ පසුවන පාසල් සිසුන් මත්ද්‍රව්‍යවලට ඇබ්බැහි වීමට බලපාන මනෝ සාමාජීය සාධක පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

පර්යේෂණ ප්‍රධාන අරමුණ

මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධානත ම අරමුණ ලෙස ගැටවරවියේ පසුවන දරුවන් මත්ද්‍රව්‍යවලට ඇබ්බැහිවීමේ මනෝ සාමාජීය ලක්ෂණ පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමයි.

සුවිශේෂී පර්යේෂණ අරමුණු

- ගැටවරවියේ පසුවන පාසල් ශිෂ්‍යයන් භාවිත කරන මත්ද්‍රව්‍යය කවරේ දැයි විමසීම
- ගැටවරවියේ පාසල් සිසුන් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට පෙළඹී ඇති මනෝවිද්‍යාත්මක සාධක කවරේදැයි සොයාබැලීම
- ගැටවරවියේ පාසල් සිසුන් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට පෙළඹී ඇති සමාජ විද්‍යාත්මක සාධක කවරේදැයි සොයාබැලීම

සාධාරණීකරණය

ගැටවරවියේ පසුවන දරුවන් මත්ද්‍රව්‍යවලට ඇබ්බැහිවීම වර්තමානයේ දක්නට ලැබෙන ඉතාම සෝචනීය තත්වයකි. මතට ඇබ්බැහි වීමේ මනෝ සාමාජීය ලක්ෂණ පිළිබඳ ගවේෂණය කිරීම ඉතා වැදගත් පර්යේෂණ මාතෘකාවක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. ළමයින් මත්ද්‍රව්‍ය වලට යොමුවීම වළක්වා ගැනීමට ගත හැකි පියවර යෝජනා කිරීම, ළමුන් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමු වීම කෙරෙහි බලපාන පවුල් පසුබිම් සාධක වන අධ්‍යාපනය බිඳුණු පවුල, ක්‍රියාව, කුලවද්දා ගැනීම, වයස, කායික මානසික දුබලතාවය, ආර්ථික බලපෑම, ආදි සාධක පිළිබඳ විධිමත් ලෙස හඳුනාගනිමින් එම සාධක නිසා සිදුවන අහිතකර බලපෑම අවම කිරීම සඳහා ගතහැකි පියවර යෝජනා කරනු ලැබේ..

අධ්‍යයනයේ සීමා

පර්යේෂණයක් සිදු කිරීමේ දී යම් යම් සීමාවීම්වලට නතුවීමට පර්යේෂකයාට සිදු වේ. මෙම පර්යේෂණය තළ දී යම් සීමාවන් කිහිපයකට යටත්ව පර්යේෂණය සිදු කරන ලදි. පර්යේෂණයක් සඳහා නියඳියක් තෝරාගැනීමේ දී නියැඳියේ විශාලත්වය මත නිරවද්‍යතාවය ආරක්‍ෂා වේ. එහදි මාම්පිටිය පුනරුත්ථාපන කඳවුරේ සිසුන් දස දෙනෙකු සහ කාර්ය මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු පමණක් අධ්‍යයනය සඳහා යොදාගන්නා ලදි.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

ළමයින් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ඇබ්බැහි වීම කෙරෙහි බලපාන සාධක අතුරින් පවුල් පසුබිම සාධක පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමේ දී මේ ආශ්‍රිතව සිදු කරන ලද විවිධ අධ්‍යයනයන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. එයට හේතුව මේ පර්යේෂණයේ වලංගුතාවය තහවුරු කිරීම සඳහා ය. දයා රෝහණ හා හේළි නිමලා අතුකෝරාළ විසින් රචනා කර ඇති "ළමා මනෝවිද්‍යාව හා ළමා සංවර්ධනය" යන කෘතිය වැදගත්වේ. එහිදී

'මාපියන් දෙදෙනාම රැකියාවට යන, වැඩිපුර සහෝදර සහෝදරියන් නොමැති වර්තමාන පවුල්වල වැඩෙන ළමයින් සම පදස්ථ කණ්ඩායම් සමඟ පවත්වන සබඳතා වැඩිවේ.'

මෙම කෘතිය තුළින් ළමයින්ගේ පෞරුෂය සංවර්ධනය කෙරෙහි සමවයස් කණ්ඩායම්වල බලපෑම පිළිබඳ කරුණු ඉදිරිපත් කර ඇත. ඉහත සඳහනට අනුව දරුවන් කෙරෙහි දෙමව්පියන්ගේ අඩු අවධානය හා පවුලේ සමාජිකයන් අඩු වීම දරුවන් දෙමව්පියන්ගෙන් දුරස්වීමත් සමවයස් කණ්ඩායම්වල ඇසුරට පත්වීමත් හඳුනාගත හැකිය.

මේ නිසා ළමයින් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමුවීම කෙරෙහි මෙම සමවයස් කණ්ඩායම්වල බලපෑම ද හේතු වේ. මෙම කෘතිය තුළින් අනාවරණය වන කරුණ වන්නේ සමවයස් කණ්ඩායම්වලට අකර්ෂණය වීම කෙරෙහි දෙමාපියන් බලපානු ලබන බවයි. නමුත් එහි අහිතකර තත්වය පිළිබඳ වඩාත් ගැඹුරු විවරණයක් සිදු නොවේ. එබැවින් මෙම පර්යේෂණය මඟින් ඒ පිළිබඳව ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කරනු ලැබේ.

ගුණසේකර, ධනපාල විසින් රචිත 'දෙමාපිය වගකීම හා දරුවා' නමැති කෘතියේ සමවියන්ගේ බලපෑම පිළිබඳ අවධානය යොමු කර ඇත.

'අම්මලා තාත්තලාට කියලා වැඩක් නැහැ. ඒ ගොල්ලන්ට මගේ ප්‍රශ්නය තේරුම් ගන්න බැහැ....' එසේ දෙමාපියන් වෙත පිහිට සොය යා නොහැකි දරුවෝ ඒ සඳහා තම සමවියන් වෙත හැරෙති. කණ්ඩායම් බිහි වන්නෙත්, මත්ද්‍රව්‍යවලට යොමු වන්නේත් මෙම තරුණයෝමය' මෙම පර්යේෂණය තුළින් මේ සම්බන්ධයෙන් ගැඹුරින් විග්‍රහ කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

මත්ද්‍රව්‍ය සඳහා යොමු වූ හා නැවත නැවත මත්ද්‍රව්‍ය භාවිත කරන ළමයින් විවිධ වූ අපරාධ සඳහා ද යොමු වේ. සමාජය තුළ පොදු වේ පවත්නා ප්‍රතිමාන බිඳ දමන බොහෝමයක් ළමයින් තමන් කරනුයේ වරදක් බව හොඳින් ම දන්නා කරුණකි.

දයා රෝහණ අතුකෝරාළ හා හේළි තිමලා අතුකෝරාල විසින් රචනා කර ඇති 'සාර්ථක පවුල් ජීවිතයට මනෝවිද්‍යාත්මක මගපෙන්වීමක්' කෘතියේ නව යොවුන් වියට එළඹෙන ඔබේ දරුවා අවබෝධ කර ගැනීම (192-241) පරිච්ඡේදය තුළ වන යොවුන් වියේ දරුවාගේ ස්වභාවය හා ඔවුන් මුහුණ දෙන කායික මානසික ගැටලු මෙන්ම දෙමාපියන්ගේ මැදිහත්වීම පිළිබඳ අවධානය යොමු කර තිබේ.

'නිව්ජර්සි විශ්වවිද්‍යාලයේ කරන ලද අධ්‍යනයකින් හෙළි වූයේ මව හෝ පියා සිගරට් පැකට් එකක් හෝ ඊට වැඩි සංඛ්‍යාවක් උරනවා නම් හොරොයින් වැනි මත්ද්‍රව්‍යවලට ඇදී යාමට එම දෙමාපියන්ගේ දරුවන් තුළ පවතින ප්‍රවණතාව සාමාන්‍ය දරුවන් තුළ ඇති වන ප්‍රවණතාවයට වඩා හතර පස් ගුණයකින් වැඩි බවයි. තවත් සමීක්ෂණයක දී හෙළි වූයේ මත්පැන් බොන කාන්තාවන්ගේ දරුවන් හෙරොයින්, එල්.එස්.ඩී. වැනි මත්ද්‍රව්‍ය ගැනීමට වැඩි වශයෙන් පෙළඹෙන බවයි. මේ නිසා මව හෝ පියා ඒ දෙදෙනාම මත්ද්‍රව්‍ය භාවිත කරන්නේ දරුවන් ඊට නැඹුරු වීමේ ප්‍රවණතාව ප්‍රබල බව පැහැදිලි වේ.'

මත්ද්‍රව්‍ය දූර්භාවිතය පිළිබඳ විවිධ පර්යේෂණ විශාල ප්‍රමාණයක් මේ වන විට සිදු කර තිබේ. ඒවාහි ප්‍රධාන සාධක කිහිපයක් පමණක් හඳුනාගෙන ඒවා ඔස්සේ සාකච්ඡා කර තිබේ. අන්තරායකර ඖෂධ පාලක ජාතික මණ්ඩලයේ 2013 ශ්‍රී ලංකාවේ මත්ද්‍රව්‍ය දූර්භාවිතය පිළිබඳ පර්යේෂණ ලිපි එකතුව 02 කෘතිය ගංජා වගා කරන පළාත්වල ගංජා භාවිතයෙහි ප්‍රවණතාවය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීමේ අරමුණින් සකස් කර තිබේ. එහි ප්‍රතිකාර හා පුනරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථානවල ප්‍රතිකාර ලබා නැවත මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමු වීමේ සාධක පිළිබඳ සඳහන් කර තිබේ. එහි ප්‍රධාන සාධක වශයෙන් හෙරොයින්වලට ඇති කැමැත්ත අඩු නොවීම, යහළුවන්ගේ භාවිතය දැකීම, කායික විරමණ ලක්ෂණ හා අධිෂ්ඨානය දුර්වල වීම හඳුනාගෙන ඇත. නමුත් එහි පවුල් පසුබිම් සාධක බලපෑම පිළිබඳ අවධානය යොමු වී නොමැත.

මේ ආකාරයට විවිධ හේතු සාධක පදනම් කොට ගෙන ළමයින් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය ට යොමු වන අතර එහි නූතන ප්‍රවණතාවය කෙබඳුද යන්න අවබෝධ කර ගැනීම ද වැදගත් වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය පිළිබඳ සංඛ්‍යා දත්ත අත්පොත මෙහිදි වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වේ.

Table 66 - Treatment Admissions by Sex

Gender	2012		2013		2014		2015		2016	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Male	1096	98.8	1344	98.5	1629	99.0	1462	98.6	2321	98.5
Female	13	1.2	20	1.5	17	1.0	20	1.4	34	1.5
Total	1109	100.0	1364	100.0	1646	100.0	1482	100.0	2355	100.0

(අන්තරායකර ඖෂධ පාලක ජාතික මණ්ඩලය, 2017, පිටුව 43)

'2016 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකාව තුළ මත්ද්‍රව්‍ය වැරදි සඳහා අත්අඩංගුවට ගනු ලැබූ මුළු පුද්ගල සංඛ්‍යාව 79378 කි. එය 2015 වර්ෂය හා සසඳන කළ 4%ක අඩු වීමකි. මත්ද්‍රව්‍ය වැරදි සඳහා අත්අඩංගුවට ගත් පුද්ගල සංඛ්‍යාවෙන් හෙරොයින් වැරදි සඳහා 35%ක් ගංජා ආශ්‍රිත වැරදි සඳහා 60%ක් ද වේ. මත්ද්‍රව්‍ය වැරදි සඳහා අත්අඩංගුවට පත් පුද්ගල සංඛ්‍යාවෙන් බහුතරයක් බස්නාහිර පළාතින් ද (60%) දකුණු පළාතින් 9% ක් ද මධ්‍යම පළාතින් 10%ක්ද වාර්තා විය. අත්අඩංගුවට පත් මුළු සංඛ්‍යාවෙන් කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ 43% ක් ද ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ 13%ක් ද කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ 4%ක් ද වේ. 2016 වර්ෂයේ මත්ද්‍රව්‍ය වැරදි සඳහා අත්අඩංගුවට පත් පුද්ගල සංඛ්‍යාවෙහි ප්‍රවණතාවය ජනගහනයේ පුද්ගලයන් ලක්ෂයකට පුද්ගලයන් 390 දෙනෙකි.'

යාපාරත්න, වීරසේකරගේ විසින් රචිත 'මිනිස් හැසිරීම' නැමැති කෘතියේ සමාජ විරෝධී හා හිතකාමී චර්යා යන පරිච්ඡේදය තුළින් ප්‍රචණ්ඩත්වය පිළිබඳ අවධානය යොමු කර තිබේ. එහි ප්‍රචණ්ඩත්වය කෙරෙහි බලපාන සාධක අතර මත්ද්‍රව්‍යවල බලපෑම ද වන බව දක්වා ඇත. නමුත් එහි ඒ

සම්බන්ධයෙන් පුළුල් විග්‍රහයක් නොවේ. ළමයින්ගේ උපතින් පසු ඇති වන පෞරුෂ ආබාධ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිත කිරීමෙන් වඩාත් වෙනස් අතකට යොමු වේ. ඒ අතර කෲණික කෝපය ප්‍රධාන තැනක් ගනී. නමුත් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය සමඟ ළමයින්ගේ හැසිරීම පවුල් කෙරෙහි බලපාන ආකාරය පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කරනු ලැබේ. අතුකෝරාළ, දයා රෝහණ විසින් රචිත 'සඵලවත් විවාහ ජීවිතයකට මග' නමැති කෘතියේ පවුලේ අසතුටට හේතු මෙන්ම සඵලවත් විවාහ දිවියක් සඳහා පවුලේ ඥාතීන් සමඟ සබඳතා පැවැත්වීම ආදිය පිළිබඳ අවධානය යොමු කර ඇත. මෙම පර්යේෂණය තුළින් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිත කරන ළමයින්ගේ ඥාතීන් අතර ඇති සබඳතාව පිළිබඳ විග්‍රහ කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ඇතැම් අවස්ථාවලදී මෙම ළමයින් වඩාත් අපහසුතාවයට පත් කිරීමට හේතු වන්නේ ද මෙම ඥාතීන් වේ. විශේෂයෙන් ලේබල් කිරීම සඳහා විශේෂ දායකත්වයක් දක්වන්නේ මොවුන් ය. නමුත් ඇතැම් අවස්ථාවලදී තම දෙමාපියන්ට වඩා මෙම ළමයින්ට උපකාර කරනු ලබන්නේ මෙම ඥාතීන් වේ. මේ ආදි වශයෙන් ග්‍රන්ථ රාශියක් පරිශීලනය කිරීමෙන් මෙම පර්යේෂණය වඩාත් සාර්ථකව අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. විශේෂයෙන් වර්තමානයේ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමු වීම කෙරෙහි බලපාන සාධක පිළිබඳ අවධානය යොමු කෙරේ.

ප්‍රතිඵල සාකච්ඡාව

මත්ද්‍රව්‍ය යනු එය භාවිත කරන ඕනෑම මිනිසකුගේ ශාරීරික සහ මානසික ගති පැවතුම්වල යම් කිසි වෙනසක් ඇති කරන රසායනික ද්‍රව්‍යයකි. මත්ද්‍රව්‍ය ගණයට වැටෙන ද්‍රව්‍ය වෛද්‍යවරු විසින් ලෙඩ සුව කිරීම සඳහා ලෙඩින් පෙළෙන මිනිසුන්ට දෙති. එහෙත් වර්තමාන සමහර අය මත්ද්‍රව්‍ය ලෙස පිළිගෙන දෑ මිනිසුන්ගේ ලෙඩ සුව කිරීම නොව ශරීරය හා මනස තුළ වෙනත් බලපෑම් ඇති කිරීමට භාවිත කරන බවත් එම අවස්ථාවන්හිදී එම භාවිතයන් මත්ද්‍රව්‍ය යනුවෙන් හඳුන්වන බවත් හඳුනාගෙන ඇත.

වත්මන් සමාජයේ මිනිසුන් විසින් භාවිත කරන මත්ද්‍රව්‍ය ගණයට අයත් රසාඟද වර්ග සහ වෙනත් ආකාරයේ මත්ද්‍රව්‍ය වර්ග ගණනාවක් පවතී. ඒවා සෑම විටකම මිනිසා විසින් භාවිත කරනනේ රෝගී තත්ත්වයන් සමනය කිරීමේ අපේක්ෂාවෙන් ම නොවන බව පෙනී යයි. බොහෝ විට ඔවුන්ගේ ශරීර හා මනස තුළ වෙනත් ආකාරයක බලපෑමක් උත්තේජනයක් ඇති කර ගැනීමේ අරමුණ ඇතිව එවැනි රසාඟද වර්ග භාවිත කරනු දැකගත හැකිය. මෙහිදී රසාඟද ලෙස හැඳින්වූයේ මනුෂ්‍ය ශරීරය තුළ සුළු ප්‍රමාණයක් දේහ ගත වීමෙන් ශරීරය තුළ සැලකිය යුතු මට්ටමේ වෙනසක් ඇති කරන රසාඟද සඳහා යි. මේ සඳහා මේ රසාඟද හෙවත් මත්ද්‍රව්‍ය වර්ග භාවිත කිරීමෙන් පසුව ශරීර තුළ ඇති කරන වෙනස නිසා එම මත්ද්‍රව්‍ය භාවිත කිරීමට පෙලඹීමක් ඇති කරනු ලැබේ.

මෙසේ බලන විට මත්ද්‍රව්‍ය සියල්ලට ම පොදු වූ ලක්ෂණයක් ඇත. එනම් සෑම මත්ද්‍රව්‍යයක් ම පුද්ගලයාගේ සිතුම් පැතුම් හැඟීම් හා හැසිරීම් රටාව විකෘති කිරීමයි. මෙසේ මනුෂ්‍ය ශරීරය තුළ සැලකිය යුතු වෙනසක් ඇති කරන දිගින් දිගටම ගැනීමෙන් හෝ ආශ්‍රහණය තුළින් ඇබ්බැහිවීමට පත්වෙන රසායන ද්‍රව්‍ය රාශියකි. නිදසුන් ලෙස බුලත්විට, බීඩි, සිකරට්, සුරුට්ටු, අරක්කු, විස්කි ආදී බීම වර්ග මෙන් ම ගංජා, අබිං, හෙරොයින්, පෙති වර්ග, අයිස්, තුල් යන ආදිය පෙන්වා දිය හැකිය.

මෙරට අතීතයේ සිට ම විවිධ මත්ද්‍රව්‍ය වර්ග භාවිතය පැවති බව සාක්ෂි පවතී. බීම වර්ග අතරට මත්පැනට ද එහිදී නිසි තැනක් ලැබී තිබේ. මධු හැරුණු විට පාවිච්චි කරන ලද මත්පැනට නැතහොත් සුරා බැවින් පාවිච්චි කරන ලදැ'යි කිව යුතු බවත් මේ මත්පැනට සාමාන්‍ය ජනයා පමණක් නොව රජවරුන් ද වසඟ වූ බව චූල වංශයේ තොරතුරු ඇසුරින් අනාවරණය කර ඇත. එමෙන් ම මෙරට මත්ද්‍රව්‍ය තිබූ බවට ද එයට ජනතාව දැක්වූ ප්‍රතිචාරය පිළිබඳ මත්ද්‍රව්‍යයක් සේ සලකා දුම්කොළ හැපීමෙන් වැලකී තිබෙන බව සඳහන් වෙයි. මෙරට දුම්කොළ භාවිතය

දී ඒවා කෝචේ දමා දුම්බීම කරනවාට වඩා දුම්කොළ මුව දමා සැපීම මිනිසුන් විසින් බහුල ලෙස සිදුකර බැව් සඳහන් වේ.

මත්ද්‍රව්‍ය රසාගඳ යනුවෙන් ද හඳුන්වයි. ඉතා කුඩා මාත්‍රයක් ශරීර ගත වුවද එමගින් ජෛව පද්ධතිය තුළ ක්‍රියාකාරීත්වය අඩු කමක් වැඩි කිරීමක් හෝ වෙනස් කිරීමක් සිදු කිරීමට යම් රසායනයක් සමත් වන්නේ නම් එය රසාගන්ධයකි. මත්ද්‍රව්‍ය ඒවායේ නීත්‍යනුකූල භාවය අනුව නීත්‍යනුකූල මත්ද්‍රව්‍ය හා නීත්‍යනුකූල නොවන මත්ද්‍රව්‍ය වශයෙන් ප්‍රධාන කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකිය. ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය වර්ගීකරණය අනුව මත්ද්‍රව්‍ය ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් හතරකට වෙන් කොට හඳුනාගෙන ඇත.

- උත්තේජකයක් (STIMULANTS)
- අපීඩකයන් (DEPRESSANTS)
- මායාකාරී / වියමෝහ ජනක / භ්‍රාන්තිජනක (HALUCIANOGEN)
- කංසා (CANNABIS)

මෙම අධ්‍යයනය තුළින් ළමයින් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමු වීම කෙරෙහි බලපාන සාධක පිළිබඳ අධ්‍යයනය සිදු කළ අතර ඒ අනුව අධ්‍යයනයෙන් හඳුනාගන්නා ලද සාධක පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

දරුවන්ගේ මුල් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය පිළිබඳ කරුණු අනාවරණයන්හිදි විවිධ මත්ද්‍රව්‍ය වර්ග පර්යේෂණ සොයාගැනීමෙන් අනාවරණය කරගත හැකිය. එහිදී නියැදියේ ඇති ප්‍රමාණය එකින් එක සාකච්ඡා කිරීමේදී,

- සිගරට් 21
- තුල් 11
- මාවා 10

- ගංජා 17
- හෙරෝයින් 16
- අයිස් 14
- පෙති 14

ආදි වශයෙන් මුල් භාවිතය සිදුකර ඇත. පහත දැක්වෙන ප්‍රස්තාරයෙන් එය වඩාත් පැහැදිලි කරගත හැකිය.

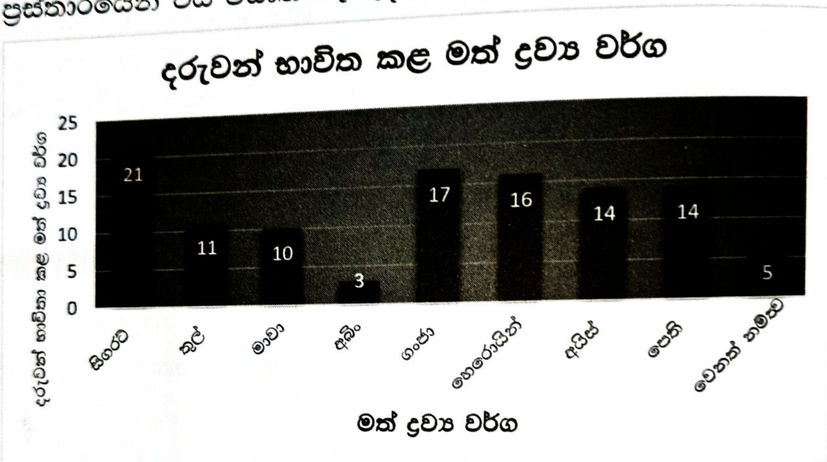

ප්‍රස්තාරය 4.1 දරුවන් භාවිත කරන ලද මත් ද්‍රව්‍ය

සමාජ තුළ බහුලව දක්නට ලැබෙන මත්ද්‍රව්‍ය දරුවන්ගේ මුල් භාවිතය දැකගත හැකිය. මෙහිදී විශේෂයෙන් ම බලාපොරොත්තු වන්නේ අරමුණු ඔස්සේ සකස් කරන ලද අරමුණු ප්‍රශ්න සාකච්ඡා කරමින් එහි ප්‍රතිඵලයන් විශ්ලේෂණය කරමින් පර්යේෂණ මාතෘකාව කෙතරම් දුරට සාර්ථක වේදැයි විමසීමටයි. පුනරුත්රුත්ථාපන මධ්‍යස්ථානයේ නේවාසිකව මෙම අධ්‍යයනය තුළින් ළමයින් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමුවීම කෙරෙහි බලපාන මනෝ සාමාජික සාධක පිළිබඳ අධ්‍යනය කිරීමට ය. ඒ අනුව අධ්‍යයනයෙන් හඳුනාගන්නා ලද සාධක පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

- බිඳුණු පවුල්,
- අධ්‍යාපනය,

- ➢ කායික මානසික සෞඛ්‍ය,
- ➢ ආර්ථික බලපෑම,
- ➢ දෙමාපියන්ගේ නිසි අවධානයක් නොමැති වීම,
- ➢ ගුරුවරුන්ගේ නිසි මැදිහත් වීමක් නොමැති වීම.

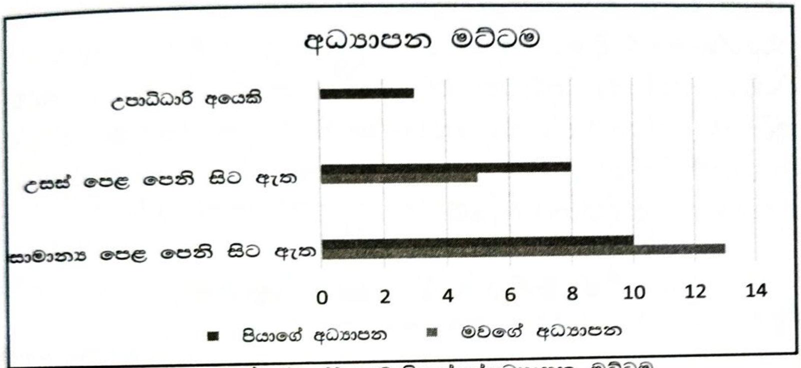

ප්‍රස්තාරය : 02 දෙමාපියන්ගේඅධ්‍යාපන මට්ටම

දරුවන්ගේ ක්‍රියාකලාපයට දෙමව්පියන් ලබා ඇති අධ්‍යාපන මට්ටම ඉතාමත්ම වැදගත් වන අයුරු අපට හොඳින් පසක් වී යයි. මෙම නියැදියේ දී දරුවන් විසි එක් (21) දෙනාගෙන් දරුවන් දහ තුන් දෙනකුගේ මව්වරු සාමාන්‍ය පෙළ විභාගයට පෙනී සිටි ඇති අතර උසස් පෙළ විභාගය සඳහා මව්වරු පස් දෙනෙකු පෙනී සිටි ඇත. එමෙන්ම මෙහිදී ඉන් එහා උසස් අධ්‍යාපනය නිම කරන ලද මව්වරු දක්නට නො නොලැබේ. එමෙන්ම පියවරුන්ගේ ලේඛනය ගත්කල දරුවන් විසිඑක් දෙනාගෙන් පියවරු දහදෙනකු සාමාන්‍ය පෙළ විභාගයට පෙනී සිටි ඇති ආකාරය පෙනී යයි. එමෙන්ම පියවරු අටදෙනෙකු උසස් පෙළ විභාගය ද උපාධිධාරී පියවරු හතර දෙනෙක් ද මෙම පර්යේෂණයේදී දෙමව්පියන් ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම සෙවීමේදී කරුණු අනාවරණය කරගත හැකිය.

දෙමාපිය දෙපළගේ රැකියා මට්ටම දරුවන්ගේ අනාගත කාලයට ඉතාමත්ම වැදගත් වන අයුරු මෙම අධ්‍යයනයේ දී සාක්ෂි සාධාරණ සහිතව පෙන්වා දිය හැකිය. මව පියා සිදු කරන

රැකියාව අනුව දරුවන්ගේ ජීවිතයට බලපාන යම් යම් කාරණා ජීවිතය පුරාවටම බලපාන අයුරු මෙම ගැටලුව නිරාකරණය කිරීමේදී වැදගත් වෙයි. දෙමාපියන් සිදු කරන රැකියා අතර විදේශ ශ්‍රමිකයන්, ගෘහණියන් ගුරුවරු, රාජ්‍ය සේවකයන්, පෞද්ගලික සේවකයන් සහ කුලී කරුවන් වශයෙන් වර්ග කළ හැකිය. අතිකුත් රැකියා වලට සාපේක්ෂව කුලී වැඩ කරන දෙමව්පියන් මෙම පර්යේෂණයේ දී සොයා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව කුලී වැඩ සිදු කරන පියවරු ගත් කළ දරුවන් විසි එක් දෙනාගෙන් හත් දෙනෙකු කුලිවැඩ සේවයේ ද රාජ්‍ය සේවයෙහි පියවරුන් හතර දෙනෙකු ද වෙළඳාම් සිදු කරන පියවරු හතර දෙනෙකු ද විදෙස්ගත පියවරු දෙදෙනෙකු ද දක්නට ලැබේ.

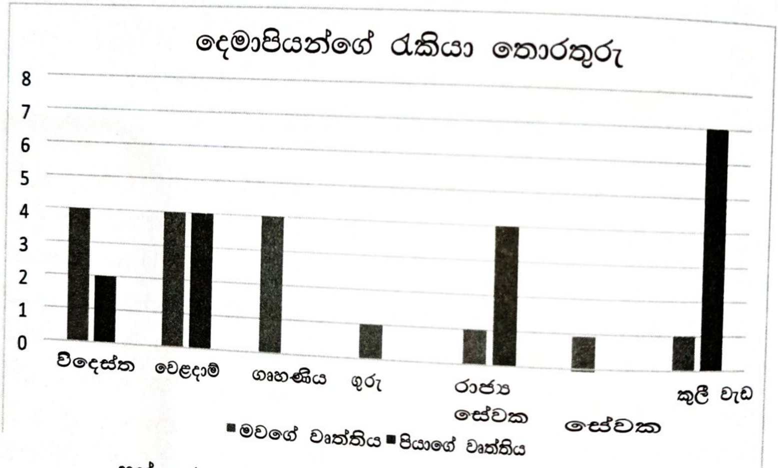

ප්‍රස්තාරය 03 : දෙමාපියන්ගේ රැකියා තොරතුරු

මව්වරුන්ගේ රැකියා පිළිබඳව විමසීමේදී විදෙස්ගත මව්වරු හතර දෙනෙකු ද වෙළෙඳාමෙහි නියුතු මව්වරු හතර දෙනකු ද ගුරු සේවයෙහි එක් මවක් ද රාජ්‍ය සේවක පෞද්ගලික සේවක කුලී වැඩ මෙම අංශවල මව්වරු එක්කෙනා බැගින් රැකියාවෙන් නියුතු බව දක්නට ලැබේ. කෙසේ වෙතත් දරුවන් කෙරෙහි ඇති නොසැලකිලිමත් භාවය නිසාම දරුවන් විවිධ වැඩවලට යොමු වන බව අපට පසක් කර ගත හැකිය. දරුවන්

කෙරෙහි දැඩි අවධානයෙන් යුක්තව දෙමව්පියන් වැඩ වැඩ කටයුතු සිදුකරනවා නම් මෙවැනි අපහසු කම් වලට දරුවන් පත් නොවනු ඇත. උදාහරණ වශයෙන් එක්තරා සේවාලාභියෙක් තම නිවසේ මල් බඳුනක ගංජා වගා කර ඇත. මවගේ නොදැනුවත් බව නිසා හා පියා විදේශ ගතවී සිටි අතර එම සේවාලාභියා ගංජා වගා කිරීමේ වරද යටතේ අත්අඩංගුවට පත් විය.

එමෙන්ම සමාජය විසින් පිළිකුල් කරන සොරකම් තුළින් 11කින් පමණ යුක්ත පිරිසක් මුදල් සොයා ගත ඇති අයුරු දක්නට ලැබේ. එහිදී ද වැඩිහිටි සමාජයෙන් නීතියෙන් යම් යම් ක්‍රියාමාර්ග ලබා දිය යුතු අයුරු දක්නට ලැබේ. තවද මත්ද්‍රව්‍ය වෙළෙඳාම් කරමින් දරුවන්ට ලබා දෙමින් සමවයස් කණ්ඩායම් වල සිටින ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන්ට ද ලබා දෙමින් මුදල් උපයා ඇති අයුරු දක්නට ලැබේ. එමෙන්ම part time jobs යන තේමාව ඔස්සේ ඉගෙන ගන්නා දරුවන් ඉගෙන ගන්නා කටයුතු සිදු කරමින් රැකියාවක නිරත වෙමින් මුදල් සොයමින් මත්ද්‍රව්‍ය වලට ඇබ්බැහි වීම සහ මත්ද්‍රව්‍ය ලබාගැනීමට මුදල් උපයා ගෙන ඇති අයුරු පහත් දැක්වෙන ප්‍රස්තාරය දෙස බැලීමෙන් මනාව අවබෝධ කරගත හැකි විය.

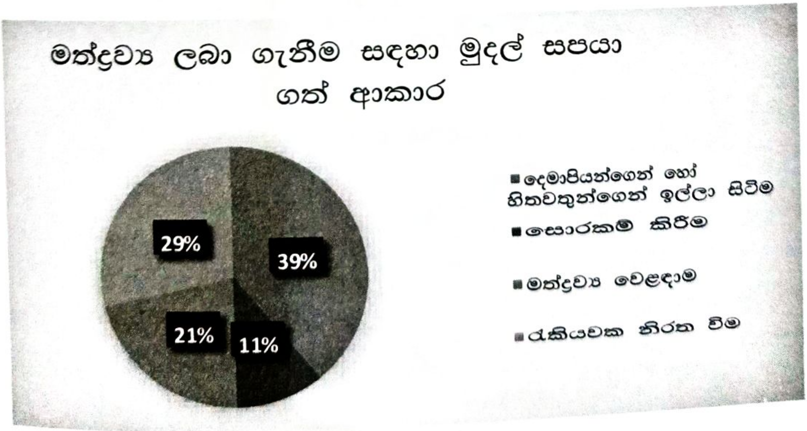

ප්‍රස්තාරය : 04 - මත්ද්‍රව්‍ය සඳහා මුදල් සපයා ගත් ආකාරය

අධ්‍යයනය සිදු කිරීමේදී පෙනී ගිය වෙනත් හේතු සාධක කීපයක් ද හඳුනාගැනීමට හැකි විය. එනම් කුලවද්දා ගැනීම් නිසා ද ළමයින් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමු වී ඇත. උදාහරණ වශයෙන් දරුවන් නොමැති අඹුසැමි යුවලක් විසින් ළමයෙකු හදාවඩා ගෙන තිබුණි. පසුව මෙම ළමයා තම මුල් දෙමාපියන් සොයා බලන විට තමන් ගණිකාවකගේ දරුවෙක් බව සොයා ගෙන තිබුණි. ඒ අනුව කුලවද්දා ගැනීම ද ඇතැම් අවස්ථාවලදී ළමයින් කෙරෙහි සෘජු බලපෑමක් ඇති කරයි. තවද දෙමාපියන්ගේ වයස ද ළමයින් කෙරෙහි සෘජු බලපෑමක් ඇති කරයි. උදාහරණ වශයෙන් එක්තරා සේවාලාභියෙකුගේ පියා මරණයට පත් වී ඇති අතර මව ඉතාම අඩු වයසක අයෙකි. ඇ ඒ නිසා වෙනත් විවාහයක් කර ගැනීමට උත්සහ කොට ඇති අතර ඒ නිසා ළමයා මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමු වී තිබුණි.

මනෝවිද්‍යාත්මක සාධක ඔස්සේ කරුණු අනාවරණය කරගත හැක්කේ දරුවන් ඔවුන්ගේ හැඟීම් ලබාගත් අයුරු දක්නට ලැබේ. එය ඉතාමත්ම වැදගත් කාරණාවක් ලෙස මෙහිදී සිහිපත් කළ යුතුයි. ආදරය ගිලිහුණු දරුවන් නොමඟට යන්නන් බව පසක් වෙයි. දරුවන්ට නිසි විදිහට ආදරය ලබා දිය යුතුය. ඔවුන් රැක බලා ගත යුතුය. නැතහොත් මෙවැනි තත්වයකට පත්වෙන බව අවිවාදයෙන් යුතුව පිළිගත යුතුය.

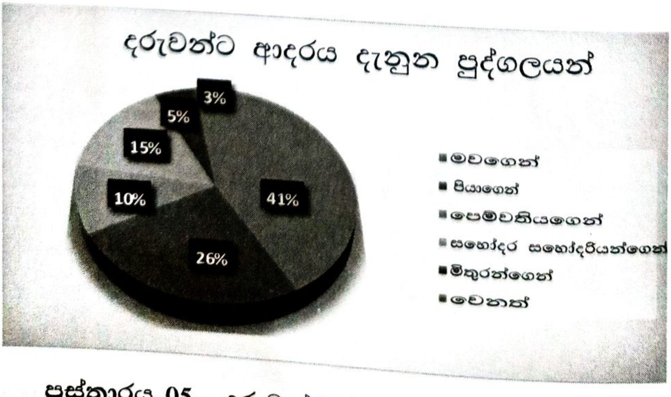

ප්‍රස්තාරය 05 - දරුවන්ට ආදරය දැනුන පුද්ගලයන්

දරුවන් සමාජය තුළ ජීවත් වන ආකාරය ඉගෙන ගනු ලබන්නේ දෙමාපියන් සහ තම සහෝදර සහෝදරියන් සමඟ නිරන්තරව පවත්වනු ලබන සබඳතාවයන් මුල් කරගෙනය. දෙමාපියන් විසින් තම තමන්ගේ දෛනික කටයුතුවල නිරත වෙමින් දරුවන්ට තම කාර්ය කොටස ඉටු කිරීමට අවශ්‍ය මනා පුහුණුව ලබාදෙයි. එමෙන්ම මානව දරුවා අනෙකුත් සතුන් මෙන් නොව දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ ඇතිදැඩි කිරීමෙන් හා නොයෙකුත් ආපදාවන්ගෙන් ආරක්‍ෂා කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කාර්යයක් වෙයි.

මෙහිදී සමවයස් ඇසුර හේතුකොටගෙන වැඩි ප්‍රතිශතයක් දරුවන් මත්ද්‍රව්‍යවලට ඇබ්බැහි වීම සිදුවී ඇති අයුරු දක්නට ලැබේ. ඒ අනුව 45 දෙනෙකු මිතුරන් නිසා ද 04 දෙනෙකු ආදර සබඳතා පළුදු වීම නිසා ද 23 දෙනෙකු විනෝදය සඳහා ද තවද 23 දෙනෙකු කුතුහලය නිසා ද මත්ද්‍රව්‍යවලට යොමු වී ඇති අයුරු පහත දැක්වෙන ප්‍රස්තාරය විමර්ශනය කිරීමෙන් පෙන්වා දිය හැකිය.

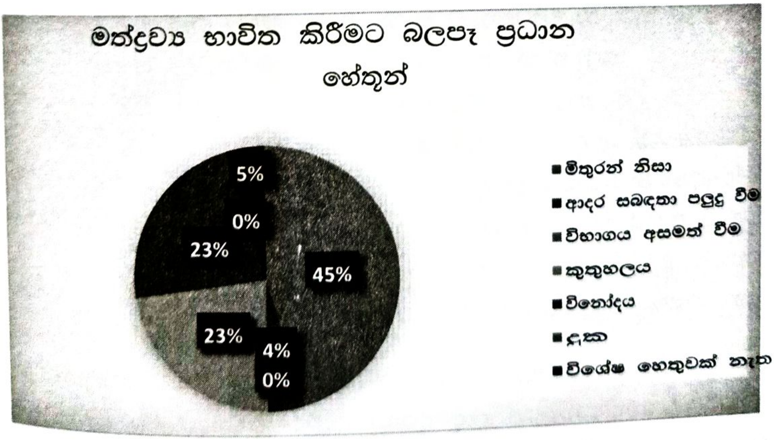

ප්‍රස්තාරය 06 - මත්ද්‍රව්‍ය භාවිත කිරීමට බලපෑ ප්‍රධාන හේතු

විශේෂයෙන් මත්ද්‍රව්‍ය සඳහා ළමයින් යොමු වන්නේ වයස අවුරුදු 13 දී පමණ සිට ය. නමුත් බහුතරයක් දෙනා වයස අවුරුදු 15ත් ඉහළ අය වෙයි. ළමයින් නව යොවුන් වියට පා

තමනුයේ මෙම කාල වකවානුවේදිය. මෙම වයසේදී ඇති වන කායික වෙනස් වීම් මත මානසික ව්‍යාකූලතා ඇති වීම සමාන්‍ය දෙයකි. දොලනය වන සිතුවිලි දාරාවක් සමඟ කටයුතු කරන මෙම ළමයින් කෙරෙහි සාවදානව සවන් දිය යුතුය. අත්හදා බැලීම සඳහා විශේෂ කැමැත්තක් දක්වන බැවින් හරිවැරැද්ද පෙන්වා දිය යුතුය. අතහැර දැමීම නොකළ යුතුය.

යම් දරුවෙක් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට මුලින් ම යොමු වන වයස් සීමාව පිළිබඳව සැළකීමේදී බහුතරයක් දරුවන් වයස අවුරුදු 15ත් 19ත් අතර වයස් මට්ටමකදී ප්‍රථම වරට යම් මත්ද්‍රව්‍යයක් භාවිතා කිරීම සිදු කර ඇති අතර වයස අවුරුදු 14 හෝ ඊට අඩු වයස් මට්ටමකදී ද දරුවන් ප්‍රථම වරට මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමු වූ අවස්ථා දක්නට ලැබේ. සමවයස් කණ්ඩායම් වල බලපෑම මෙහිලා ප්‍රමුඛව හේතු වී ඇති අයුරු දක්නට ලැබේ.

අධ්‍යයනය තුළින් අනාවරණය වූ ආකාරයට නගරාසන්න පාසල් වල පිරිමි ළමයින් සුළුතරයක් තුළ මෙවැනි චර්යාවන් සහ සම්බන්ධ සිද්ධීන් වාර්තා වී ඇත. ඒ පිළිබඳව ගැඹුරින් විමසීමේදී තහවුරු වූ කරුණක් නම් බොහෝ ප්‍රදේශවල පාසල් සිසුන් මත්කාරක දුම් කුඩු විශේෂයන් භාවිතයට යොමු වීම සම්බන්ධ ප්‍රවණතාවක් උද්ගත වෙමින් පවතින බවයි. මෙම දුම් කුඩු නිෂ්පාදන නීත්‍යානුකූල අවසරයක් සහිතව නිෂ්පාදනය කරන ලද ඒවා වූ අතර වයස අවුරුදු 21ට අඩු දරුවන් වෙත අලෙවි කිරීම තහනම් වුවත් ඇතැම් ස්ථාන වල පාසල් සිසුන් ඉලක්ක කර ගෙන මෙවැනි ද්‍රව්‍ය අලෙවි කරන අවස්ථා වාර්තා වී ඇත.

නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන නිලධාරීන් සමඟ කරන ලද සම්මුඛ සාකච්ඡාවලින් ලද දත්ත අනුව පෞද්ගලික නිෂ්පාදන ආයතන මඟින් නිෂ්පාදනය කර අලෙවි කරන දුම් කුඩු විශේෂයන්ට අමතරව දුම්කොළ සහ වෙනත් ද්‍රව්‍ය උපයෝගී කර ගනිමින් පාසල් සිසුන් විසින් ම යම් යම් මත්කාරක ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය කර ගන්නා අවස්ථාවන් ද වාර්තා වී ඇත. නමුත් එවැනි තත්ත්වයන් සම්බන්ධ සුළු ප්‍රවණතාවක් හඳුනා ගත හැකිය.

ඊට අමතරව මාවා වැනි පුවක් විශේෂයක් පාසල් ළමයින් අතර ව්‍යාප්ත වීම සම්බන්ධ සුළු සිද්ධීන් කිහිපයක් යම් යම් නාගරික ප්‍රදේශ ආශ්‍රිතව වාර්තා වී ඇත. එමෙන්ම පාසල් සිසුන් ඇතැම් අවස්ථාව, මධ්‍යසාර වර්ග භාවිත කිරීමට යොමු වූ අවස්ථාවන් සම්බන්ධයෙන් ද අධ්‍යයනය තුළින් අනාවරණය විය. විශේෂයෙන්ම පාසල් අතර ක්‍රීඩා තරඟ ඉසව් පැවැත්වෙන කාල සීමාවන් තුළ මෙවැනි ක්‍රියාවන්ට යොමු වීමේ වැඩි ප්‍රවණතාවක් පවතින බවට ද අනාවරණය විය. සමස්ත පාසල් ශිෂ්‍ය ප්‍රජාව හා සැසඳීමේදී මෙම තත්ත්වය ඉතා සුළු ප්‍රවණතාවක් පවත්නා කරුණක් වුවත් ඒ තුළ ගැබ්ව පවතින අවදානම කෙරෙහි සුවිශේෂී අවධානයක් යොමු විය යුතුය. ප්‍රාථමික මත්ද්‍රව්‍යක් වශයෙන් මෙවැනි ද්‍රව්‍යයන් භාවිත කිරීම මත්ද්‍රව්‍ය කෙරෙහි දීර්ඝ කාලනීව යොමු වීමේ මූලික අවස්ථාව විය හැකිය. හෙරොයින් භාවිත කරන ජනගහනය අතර මත්ද්‍රව්‍ය ශරීරගත කර ගන්නා ප්‍රචලිත ක්‍රමය බවට පත්ව ඇත්තේ, චයිනීස් (chase to the Dragon) ක්‍රමයයි. හෙරොයින් භාවිත කරන දරුවන් දිනකට හෙරොයින් භාවිත කරන සාමාන්‍ය වාර ගණන 03 ක් වන අතර හෙරොයින් භාවිත කරන දරුවන් දිනකට භාවිත කරන සාමාන්‍ය හෙරොයින් පැකට් ගණන 03 කි. යම් දරුවෙක් එක් වරකදී භාවිත කරනු ලබන හෙරොයින් පැකට් එකක අන්තර්ගත හෙරොයින් ය. හෙරොයින් නොමැති අවස්ථාව, භාවිත කරන විකල්ප ද්‍රව්‍ය අතරින් Morphine පෙති බහුතරයක් දරුවන් විසින් භාවිත කරනු ලැබ ඇත. ඊට අමතරව Pseudoephedrine Tramodol iy Diazapam වැනි පෙතිවර්ග ද භාවිත කරනු ලබයි. මත්ද්‍රව්‍ය ආශ්‍රිත වැරදි සඳහා දරුවන් යොමු වීමේ පවත්නා කාලීන තත්ත්වය පිළිබඳ සැළකීමේදී තහවුරු වූ ප්‍රධාන කරුණක් නම් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිත කිරීම සම්බන්ධයෙන් පිරිමි දරුවන්ට වඩා ගැහැණු දරුවන් ඉතා සුළු ප්‍රතිශතයක් වාර්තා වී ඇති බවයි.

පාසල් සිසුන් මත්කාරක ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමුවීම සම්බන්ධ යම් යම් සිද්ධීන් අනාවරණය වී ඇති අතර එය සමස්ත පාසල් ප්‍රජාව හා සැසඳීමේදී ඉතා අඩු ප්‍රවණතාවක් ලෙස සැළකිය

හැකිය. නමුත් එම තත්ත්වය නොසළකා හැරිය නොහැකි අතර එහි පවත්නා අවදානම පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතුය. ගංජා, හෙරොයින් නොමැති අවස්ථාව, භාවිත කරන විකල්ප ද්‍රව්‍ය අතරින් Morphine පෙති බහුතරයක් විසින් භාවිත කරනු ලැබ ඇත. ඊට අමතරව Tramadol, Rohypnol, Diazepam, Artane සහ pregaballin වැනි පෙති වර්ගයන් ද හෙරොයින් වලට විකල්ප ද්‍රව්‍යයන් ලෙස භාවිත කරනු ලබයි. ගංජා දිනපතා භාවිතා කරන දරුවෙක් දිනකට භාවිත කරනු ලබන සාමාන්‍ය ගංජා පැකට් ගණන එකකි. එනම් බහුතර පිරිසක් දිනකට පැකට් එකක් භාවිත කරන අතර මෙහිදී පැකට් එකක් යන්න භාවිත කිරීමේ පහසුව සඳහා සහ දෛනිකව පහසුවෙන් අලෙවි කිරීමේ හා හුවමාරු කර ගැනීමේ පහසුව පිළිබඳ සලකමින් සකසන ලද ප්‍රමාණයකි. ගංජා, හෙරෙයින් වැනි මෝදක ගණයේ මත්කාරක ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමු වූ දරුවන් එයට අමතර හෝ විකල්පයන් ලෙස ඖෂධ වර්ග අනිසි ලෙස භාවිත කිරීම සම්බන්ධ ප්‍රවණතාවක් නිර්මාණය වෙමින් පවතියි. වෛද්‍යවරයෙකු විසින් නිර්දේශ කරන ලද ඖෂධ වට්ටෝරු අයුතු ලෙස භාවිත කරමින් ඖෂධ සැල් වලින් ඖෂධ ලබා ගන්නා අතර අනෙක් ක්‍රමය නම් සමහර ඖෂධ සැල් හිමියන් සමඟ පෞද්ගලිකව ගොඩනගා ගත් සම්බන්ධතාවයන් මත වෛද්‍ය නිර්දේශයකින් තොරව අදාළ ඖෂධ ලබා ගනියි.

වෛද්‍යමය නිර්දේශයන් මත නිකුත් කරනු ලබන ඖෂධ වර්ග සහ අනෙකුත් ඖෂධ වර්ග සම්බන්ධයෙන් තාක්ෂණික සහ නෛතික දැනුම ප්‍රමාණවත් නොවීම සහ වෛද්‍යමය අරමුණු සඳහා භාවිත කරන ඖෂධ අවභාවිත කිරීමේ සිද්ධීන් සම්බන්ධයෙන් නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී නෛතික කාර්යය පටිපාටිය තුළ ප්‍රායෝගික දුෂ්කරතාවයන් මතුවීම නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන නිලධාරීන් මුහුණපාන ප්‍රධාන ගැටලු දෙකකි. මත්ද්‍රව්‍ය ආශ්‍රිත වැරදි සඳහා ස්ත්‍රී හා පුරුෂ වශයෙන් යොමු වීමේ පවත්නා කාලීන තත්ත්වය පිළිබඳ සැළකීමේදී තහවුරු වූ ප්‍රධාන කරුණක් නම් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිත කිරීම සම්බන්ධයෙන් පුරුෂයින්ට සාපේක්ෂව කාන්තාවන් ඉතා සුළු ප්‍රතිශතයක් වාර්තා වී ඇති බවයි. නමුත්

මත්ද්‍රව්‍ය අලෙවිය සහ ජාවාරම් කිරීම සම්බන්ධයෙන් සැළකීමේදී කාන්තාවන්ගේ යොමු වීමේ ප්‍රවණතාවක් හඳුනා ගත හැකිවිය. අන්තරායකර ඖෂධ ගණයට ගැනෙන මත්කාරක ද්‍රව්‍ය භාවිත කරන දරුවන්ගේ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිත රටා අනුව බහුතරයක් පිරිස බහුවිධ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිත කරන්නන් (Multiple drug users) බව නිගමනය කළ හැකිය.

සමාලෝචනය

මතින් නිදහස් රටක් සඳහා වූ ඉදිරි දැක්ම යාවත්කාලීන කිරීම උදෙසාත්, ගෝලීය වශයෙන් මානව වර්ගයාගේ ප්‍රගමනයට බාධාකාරී වන විෂයයක් වූ මත්ද්‍රව්‍ය දුර්භාවිතය සහ එහි බලපෑම් අවම කිරීම සඳහාත් සමාජ පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය ඔස්සේ ඉටුකළ හැකි වගකීම පුළුල් පරාසයක් තුළ විහිදී පවතී. එකී සමාජ වගකීම තුළ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයේ ව්‍යාප්තිය සහ එහි ප්‍රවණතා හඳුනාගැනීම අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් වෙයි. මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයේ ව්‍යාප්තිය සහ එහි ප්‍රවණතා පිළිබඳ සැළකීමේදී අවධාරණය කළයුතු ප්‍රධාන ම කරුණ නම්, උක්ත ප්‍රපංච කාලානුරූපීව විවිධ වෙනස්කම්වලට භාජනය වෙමින් පැවතීමයි. කාලානුරූපීව පැන නඟින සමාජ, ආර්ථික සහ දේශපාලන ප්‍රවාහයන්ගේ ඍජු සහ වක්‍ර බලපෑම්වලට නතු වෙමින් එම ප්‍රපංචයන්ගේ ස්වරූපය මෙකී වෙනස්කම්වලට බඳුන් වෙයි. මෙවැනි පසුබිමක් තුළ මත්ද්‍රව්‍ය සඳහා පවත්නා ඉල්ලුම, මත්ද්‍රව්‍ය සැපයුම, මත්ද්‍රව්‍යව, ශුද්ධතාවය සහ මිල ගණන්, වෙනස් ස්වරූපයන්ගෙන් සහ බලපෑම් වලින් යුතු නව මත්ද්‍රව්‍ය වර්ග ආදි කරුණු පිළිබඳව නව ප්‍රවණතා සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යයනය කිරීමේදී අවධානය යොමු කළ යුතුයි. මෙම අධ්‍යයනය තුළදී මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයේ ප්‍රචලිත බව මිනුම් කිරීමට ලක්කර ඇති අතර මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන්නන්ගේ කාලීන පැතිකඩයන් කෙරෙහි ද අවධානය යොමු කර ඇත. විශේෂයෙන් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය ආශ්‍රිත නව ප්‍රවණතා එනම්, නව මත්ද්‍රව්‍ය ප්‍රභේදයන්, ප්‍රදේශ අනුව මත්ද්‍රව්‍ය ආශ්‍රිත ව්‍යාප්තියේ විෂමතා, කාන්තාවන් හා පාසල් ළමයින්ගේ මත්ද්‍රව්‍ය ආශ්‍රිත වැරදි සඳහා යොමුවීම වැනි සංරචක පිළිබඳ අධ්‍යයනය කර ඇත.

ප්‍රබුද්ධ සමාජයක් වශයෙන් දරුවන් යහමගට ගැනීම සහ දරුවන්ගේ අනාගතය මෙන්ම ඔවුන්ගේ ජීවන රටාව සුඛිත කිරීම සඳහා ගුරු දෙගුරුන් මෙන්ම වැඩි වැඩිහිටියන් දෙන අවවාද මෙන්ම යහපත් මාර්ගය පෙන්වා දීම ඉතාමත් ම වැදගත් වන බව අපට මෙහිදී විනිශ්චය කළ හැකිය. එමගින් පුද්ගලයාගේ මෙන්ම පාසල් යන දරුවාට ඉතාමත් වැදගත් වන කාරණාවක් මෙහිදී සාකච්ඡා කරන ලදී. අතීතය වර්තමානය අනාගතය යන කාල තුනටම ව වැදගත් වන සාකච්ඡා කරන ලද මෙම ගැටලුව වර්තමානයේ දී අප ක්‍රියාත්මක කළ යුතු සේම සමාජමය කථිකාවතක් ගොඩනගාගත යුතු ගැටලුවක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය. උගත් බුද්ධිමත් සමාජ රටාවක ජීවත්වන මිනිසුන් වශයෙන් අප නිරන්තරයෙන්ම මෙම ගැටලුව සම්බන්ධව සාකච්ඡා කළ යුතු බව සඳහන් කළ යුතුය.

යෝජනා

- දරුවන් අනිසි ලෙස භාවිත කරන මත්ද්‍රව්‍ය පිළිබඳව හා එහි අනිසි ප්‍රතිඵල පිළිබඳව පෙන්වා දීම.
- මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය පිළිබඳව දෙමව්පියන් හා වැඩිහිටියන් දැනුවත් කිරීම.
- මත්ද්‍රව්‍ය නිසා ජීවිතය අනතුරට ලක්වූ දරුවන්ගේ ජීවිත කතා පිළිබඳව සමාජය දැනුවත් කිරීම.
- මත්ද්‍රව්‍යවලට දැනට පවතින නීතිමය රාමුව පිළිබඳව දරුවන් හා දෙමව්පියන් දැනුමවත් කිරීම.
- මත්ද්‍රව්‍ය නිසා ශාරීරික මානසික පීඩනය ඇතිවන අයුරු ක්‍රමානුකූලව සමාජය දැනුමවත් කිරීම.
- මත්ද්‍රව්‍ය නිවාරණ වැඩසටහන් සමාජගත කිරීම සහ ව්‍යාප්ත කිරීම.
- මත්ද්‍රව්‍ය බෙදාහැරීම් සිදු කරන පුද්ගලයන් නීතිය ඉදිරියට රැගෙන යෑම.

- ➤ මත්ද්‍රව්‍යයෙන් තොර යහපත් සමාජයක් ගත් කිරීමට දරුවන්ට උපදේශන වැඩසටහන් පාසල් මට්ටමින්, ගම් මට්ටමින්, නගර මට මට්ටමින් සිදු කිරීම.
- ➤ පාසල් සිසුන් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමුවීම වළක්වා ගැනීම සඳහා වූ නිවාරණ ක්‍රියාවලිය තවදුරටත් පුළුල් කළ යුතුය. එහිදී මත්ද්‍රව්‍ය වෙනුවට වෙනත් ආදේශකයන් භාවිතයට යොමුවීමේ ප්‍රවණතාවක් ඇති බැවින් නිවාරණයේදී ඒ සම්බන්ධ ආකල්පයන් වෙනස් කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතය.
- ➤ ඖෂධ අනිසි භාවිතය සම්බන්ධයෙන් විශේෂයෙන් අලුතින් වෙළඳපොළට නිකුත් වන ඖෂධ වර්ග ඒවායේ බලපෑම්, අයත් කාණ්ඩයන් පිළිබඳව නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන නිලධාරීන් උදෙසා තවදුරටත් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

අතුකෝරළ, එච්. එන්. (2000). යොවුන් වියේ ගැටලු විසඳා ගත හැකි මඟ, කොළඹ 08: ශික්ෂා මන්දිර ප්‍රකාශන.

අතුකෝරළ, ඩී. ආර්. (2004). සාර්ථක පවුල් ජිවිතයකට මනෝවිද්‍යාත්මක මඟ පෙන්වීමක්, කොළඹ 08: ශික්ෂා මන්දිර ප්‍රකාශන.

අන්තරායකර ඖෂධ පාලක ජාතික මණ්ඩලය, (2017). ශ්‍රී ලංකාවේ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය පිළිබඳ තොරතුරු අත්පොත, බොරලැස්ගමුව: අන්තරායකර ඖෂධ පාලක ජාතික මණ්ඩලය.

අමරසේකර, ඩී. (2015). සමාජ මානව විද්‍යාව, කොළඹ 10: සී/ස ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ (පුද්ගලික) සමාගම.

අන්තරායකර ඖෂධ පාලක ජාතික මණ්ඩලය. ශ්‍රී ලංකාවේ දුර්මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය පිළිබඳ පර්යේෂණාත්මක ලිපි එකතුව, (2013). බොරලැස්ගමුව: අන්තරායකර ඖෂධ පාලක ජාතික මණ්ඩලය.

අන්තරායකර ඖෂධ පාලක ජාතික මණ්ඩලය. (2017) **ශ්‍රී ලංකාවේ මත්ද්‍රව්‍ය දුර්භාවිත තොරතුරු**

අබේපාල,රෝලන්ඩ්. (2010). **අධ්‍යාපනයේ මනෝවිද්‍යාත්මක පදනම**, සාර ප්‍රකාශන, අතුරුගිරිය: සාර ප්‍රකාශන.

කුමාර, එන්.වි.පී.ඒ.එච්.(2016). **සමාජ විද්‍යාව මූලික සංකල්ප න්‍යාය හා ක්‍රමවේදය.** මරදාන: විජේසූරිය ග්‍රන්ථ කේන්ද්‍රය

ධර්මප්‍රිය,ජේ.ඩී, (2001). **මත්ද්‍රව්‍ය සහ සමාජය**, වරකාපොල: ආරිය ප්‍රකාශකයෝ.